

Problemes de salut laboral

El treball ocupa el 25% de la totalitat dels temps de la població activa. Per tant, és evident que les oportunitats de contacte dels treballadors amb els factors de risc laboral són continuades.

El treball satisfactori en un ambient segur i agradable és una font de salut i benestar. Tanmateix, l'ambient laboral físic i psicològic és massa sovint responsable de lesions i malalties.

Els problemes de salut laboral es relacionen estretament amb l'organització i les condicions del treball: amb els procediments productius, les matèries emprades, els horaris, els incentius, els estils de direcció, les mesures de protecció i el coneixement que tenen els treballadors sobre els riscos, les seves conseqüències i l'efectivitat de les mesures de protecció que se'ls recomanen.

Les manifestacions dels problemes de salut laboral són les malalties laborals, agudes i cròniques, i els accidents, bé en el lloc de treball, bé en els desplaçaments.

La informació de què es disposa sobre els accidents en el lloc de treball i les malalties professionals s'ha de millorar. Les taxes de malalties laborals declarades són baixes en relació amb la resta de països europeus i es pot considerar que hi ha una infradeclaració molt significativa.

Moltes de les accions dirigides a disminuir els riscos i a millorar la salut laboral no depenen exclusivament de les instàncies sanitàries i, per tant, no seran abordades en el Pla de Salut fins que no s'hagi constituït la Comissió assessora de participació intersectorial en el Pla de Salut segons l'ordre que determina la metodologia i el termini per a l'elaboració del Pla de Salut (Ordre de 23 d'octubre de 1992). No obstant, cal continuar la col·laboració existent amb el Departament de Treball i amb el Consell Català de Seguretat i Salut Laboral.

Objectius generals de salut

En el Document marc per a l'elaboració del Pla de Salut de Catalunya es fixen els objectius següents:

- D'aquí a l'any 2000 cal reduir la taxa de morbiditat¹ per accidents de treball amb baixa en el lloc de treball en un 15% (objectiu 33).
- D'aquí a l'any 2000 cal que la taxa de mortalitat per accidents de treball en el lloc de treball s'hagi reduït en un 20% (objectiu 34).
- D'aquí a l'any 2000 cal reduir la taxa de morbiditat¹ per malalties professionals en un 30% (objectiu 35).

Intervencions

Les actuacions sanitàries sobre el medi ambient laboral, a través dels dispositius especialitzats, dirigides a la detecció del risc, la promoció de la salut, la prevenció de les malalties i els accidents laborals, la informació als empresaris i la comprovació de les condicions de treball a partir de les patologies detectades són mesures d'eficàcia comprovada que cal desenvolupar.

El treball és una font de salut i benestar però sovint també comporta lesions i malalties

La informació sobre els problemes de salut laboral a Catalunya és insuficient

¹ El punt de referència és la morbiditat declarada.

Importància de la formació dels professionals en la detecció i control de les malalties professionals

La formació dels professionals sanitaris en la detecció de la patologia d'origen laboral, especialment en l'àmbit de l'atenció primària, facilitarà l'atenció als afectats i el coneixement de la veritable magnitud dels problemes de salut laboral en el nostre medi, tant en relació amb els treballadors en actiu com en aquells casos en què la malaltia es presenta una vegada finalitzada la vida laboral activa.

El desenvolupament d'un sistema d'informació sanitària ha de donar suport a la planificació de les activitats i els recursos necessaris.

Línies d'actuació del Pla de Salut 1993-1995

1. Creació d'unitats de salut laboral integrades en la xarxa sanitària d'utilització pública, amb funcions de suport a:

- La vigilància epidemiològica.
- L'educació sanitària als treballadors.
- El desenvolupament de programes de promoció de la salut i prevenció de la malaltia a les empreses.
- La formació dels professionals sanitaris.
- El suport tècnic a les estructures assistencials.
- L'atenció directa en els casos pertinents.
- La inspecció per a l'acreditació i l'autorització dels serveis mèdics d'empresa.

Les unitats de salut laboral col·laboraran amb el Departament de Treball donant suport a:

- L'elaboració de l'anàlisi de situació en relació amb els riscos laborals.
- La detecció de la relació entre les patologies diagnosticades i el lloc de treball, com també l'elaboració de propostes per a la seva correcció.
- La recerca aplicada a la salut laboral.

2. Coordinació efectiva entre els dispositius assistencials especialitzats i amb la xarxa sanitària d'utilització pública.

3. Formació continuada dels professionals sanitaris.

4. Desenvolupament d'un sistema de vigilància epidemiològica basada en la detecció de malalties d'origen laboral per part de professionals de la xarxa sanitària d'utilització pública adscrits voluntàriament al projecte.

Objectius operacionals del Pla de Salut 1993-1995

Serveis centrals del Departament de Sanitat i Seguretat Social i del Servei Català de la Salut

A.110. Abans de l'any 1994, s'hauran establert els àmbits territorials que compleixen les condicions de desenvolupament industrial i agrícola, d'implantació de la reforma de l'atenció primària, de suport administratiu i de suport hospitalari adequades per a la ubicació d'una Unitat de Salut Laboral.

A.111. Abans de la finalització del període de vigència d'aquest Pla de Salut, s'hauran posat en marxa almenys quatre unitats de salut laboral en els territoris que s'hagin definit com prioritaris per a la creació i el desenvolupament d'aquestes unitats.

- A.112. Abans de la finalització del període de vigència d'aquest Pla de Salut, s'hauran establert les bases per a la coordinació efectiva dels dispositius assistencials especialitzats de salut laboral a Catalunya, així com dels departaments implicats i que també realitzen tasques relacionades amb la protecció de la salut i la prevenció dels riscos laborals.
- A.113. Abans de la finalització del període de vigència d'aquest Pla de Salut, s'hauran establert les bases per a la coordinació de les unitats de salut laboral que es posin en marxa amb la xarxa sanitària d'utilització pública.
- A.114. Durant l'any 1993 i successius, el Servei Català de la Salut vetllarà perquè tots els proveïdors de serveis de la xarxa sanitària d'utilització pública garanteixin que els programes de formació continuada dels professionals incloguin els aspectes referents a la detecció de patologies d'origen laboral.
- A.115. Abans de l'any 1994 s'haurà posat en marxa almenys en quatre àmbits territorials del Servei Català de la Salut el sistema de vigilància epidemiològica per a la detecció de patologies d'origen laboral, amb la participació dels professionals de la xarxa sanitària d'utilització pública adscrits voluntàriament al projecte.